

Sodražica pri Ribnici je dobila obsežno knjigo o svoji zgodovini in sedanosti, ki jo je napisala mlada avtorica, diplomantka teologije, Polona Vesel Mušič in ji dala Naslov Magdalena, fara naša. Predstavitev, zgodovina in življenje župnije Sodražica.

Zgodovina Sodražice

Knjiga je izšla v jubilejnem letu župnije Sodražica, ob 250. obletnici nastanka župnijskega vikariata v letu 1753. Ob pripravah na praznovanje so si tudi v Sodražici zaželeli, da bi svojo zgodovino predstavili v knjižni obliki, podobno kot so to v zadnjih letih storili v nekaterih drugih župnijah, s čimer se sestavlja mozaik podobe Cerkve na Slovenskem. V tem času je domačinka Polona Vesel Mušič na teološki fakulteti pripravljala diplomsko nalogo o zgodovini in verskem življenju v župniji. Odločili so se, da bo svojo diplomsko nalogo razširila in pred nami je zdaj obsežna knjiga na 368 straneh velikega formata.

Knjiga je napisana pregledno in razdeljena v štiri poglavja ter vrsto razdelkov, ki prikazujejo posamezna področja. V prvem delu je predstavljena župnija in občina Sodražica. Najprej naravne in zemljepisne značilnosti: lega, relief in geološka zgradba, podnebje, vodne razmere, rastje in živalstvo. Sledi predstavitev naselij, izvora krajevnih imen in družinske hiše. V razdelku o prebivalstvu vzemo podatke o gibanju števila prebivalstva in o verski statistiki župnije. V etnografskem razdelku so prikazani rojstvo in smrt, zgodnja

otroška leta, škapulir in svetinjala lurske Marije, šola, preprosto vsakdanje življenje, navade in običaji in še čtivo in oblačila. Sledijo predstavitev gospodarstva (kmetijstvo, obrt, predvsem suha roba, trgovina, promet), razvejenih družbenih dejavnosti (prikaz političnih razmer in društev v prvi polovici 20. stoletja in po drugi vojni). Prvo poglavje se konča z znanimi osebnostmi.

Drugo poglavje je namenjeno podrobnemu umetnostnozgodovinskemu opisu cerkva in pripadajočih objektov – od župnijske cerkve, romarske cerkve Marije Vnebozete pri Novi Štifi in podružničnih cerkva.

Tretje poglavje govori o zgodovini sodraške župnije, od razširjanja krščanstva v dolini, nastanka vikariata in župnije do prikaza najtežjih obdobij in dogodkov v življenju Sodražanov: Turki, protestantizem, francoska okupacija, prva in druga svetovna vojna, nesrečni dogodki. Tu je seveda na prvem mestu dogajanje med drugo svetovno vojno oziroma komunistično revolucijo, tako kot nasploh v slovenski zgodovini (le da se v

mnogih podobnih knjigah prikazuje tega obdobja iz nerazumljivih razlogov še vedno izogibajo). Pravo kaktaklizmo je Sodražica doživela konec maja in junija 1942. Najprej so po njej pustošili partizani pod vodstvom "narodnih junakov" Dakija, Artija in Abija. Pobili so vrsto ljudi, med njimi 16 ciganov v Boncarju, Mirka Kozino in učiteljico Ivanko Novak Škrabčev. Potem ko so med razglasitvijo svoje rdeče "Sodražiske republike" kraj še izropali, so se nekaj kasneje nad njim kruto znesli še okupatorji. Italijanska letala so ga

bombardirala tridesetkrat, štirikrat pa kasneje še nemška. Kraj je bil požgan, porušen, prebivalstvo pa pobito ali v taboriščih. To je bil "NOB", in to leta 1942, ko v nobeni drugi evropski državi ni nihče tako žrtvoval svojega prebivalstva za ozke politične (revolucionarne) cilje. Avtorica je tudi to poglavje (v primerjavi z mnogimi drugimi podobnimi knjigami zadnjega časa) zadovoljivo povzela po literaturi.

Zadnji del knjige je namenjen podrobnemu prikazu (kar 140 strani) verskega življenja v župniji nekoč in danes. Monografija je bogato slikovno opremljena, pri čemer je avtorici pomagal njen mož Lojze Mušič, ki ji je, kot razberemo iz spremnih besed, vzorno stal ob strani in jo podpiral, kar je danes redkost. Knjiga o zgodovini sodraške župnije, izdala jo je Župnija Sodražica, založila pa Družina, ni samo ozka predstavitev zgodovine in sedanega življenja v župniji, ampak so v njej, kot smo nakazali, kar podrobno obdelana tudi druga področja zgodovine, tako da lahko mirno zapišemo, da je to zgodovina Sodražice. Mladi avtorici, rojena je leta 1976, lahko za njen trud in končni izdelek samo čestitamo.

I. Ž.

